

METSO-ohjelmaan sopivat kohteet

Sisällysluettelo

-
- 3** METSO-ohjelma
-
- 4** Lehdot
-
- 6** Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät
-
- 8** Monimuotoisuudelle merkittävät suot
-
- 10** Vesistöjen lähimetsät
-
- 12** Metsäluhdat ja tulvametsät
-
- 14** Metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot
-
- 16** Kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden elinympäristöt
-
- 18** Harjujen paahdeympäristöt
-
- 20** Puustoiset perinneympäristöt
-
- 22** Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet
-

Julkaisijat: ympäristöministeriö, PL 35, 00023 VALTIONEUVOSTO, www.ym.fi sekä maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO, www.mmm.fi

Kansikuva: Antti Below/YHA Kuvapankki

Taitto: ympäristöministeriö

Paino: Grano Oy, 2018

5. korjattu painos

Julkaisu on saatavana myös internetistä:

www.metsonpolku.fi > Aineistot > Esitteet

Lisätietoja: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025, 76 sivua. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/74890>

Metsänomistaja - turvaa metsäsi monimuotoisuus METSO:n avulla

Metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman eli METSO:n tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen sekä vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys vuoteen 2025 mennessä.

METSOSsa suojelu perustuu metsänomistajan vapaaehtoisuuteen. Metsänomistaja voi suojella metsäalueitaan määräaikaisesti tai pysyvästi yksityisenä suojelalueena. Valtio maksaa ohjelman mukaisesta suojelusta ja luonnonhoidosta korvausta. Maanomistaja voi myös myydä metsän valtiolle suojelualueeksi.

Neuvoja alueen arviointiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta (ELY-keskus), Suomen metsäkeskuksen alueyksiköstä tai muilta alan ammattilaisilta. Metsänomistajan tarjottua kohdetta asiantuntija selvittää maastokäynnillä, täyttyvätkö valintaperusteet. Kohteen tarjoaminen suojeluun ei sido metsänomistajaa. Hän voi hyväksyä tai hylätä viranomaisen tekemän korvausesityksen.

Tässä oppaassa kerrotaan METSO:n valintaperusteista. Ne auttavat arvioimaan metsänomistajien tarjoamia kohteita eivätkä velvoita metsänomistajaa tai viranomaista suojeluun. Kohteen soveltuvuuden ohjelmaan arvioi metsänomistajan tarjouksen pohjalta ELY-keskus tai Suomen metsäkeskus.

Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt

Ohjelmaan soveltuvia elinympäristöjä ovat:

- Lehdot
- Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät
- Monimuotoisuudelle merkittävät suot
- Vesistöjen lähimetsät
- Metsäluhdat ja tulvametsät
- Metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot
- Kalkkikallioiden ja ultraemäkisten maiden elinympäristöt
- Harjujen paahdeympäristöt
- Puustoiset perinneympäristöt
- Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet

Näille elinympäristöille on laadittu luonnontieteelliset valintaperusteet, joiden avulla tarkastellaan elinympäristöjen laatua monimuotoisuuden kannalta. Kohteen on sisällettävä jokin näistä elinympäristöistä ja täytettävä ainakin yksi valintaperuste. Mitä useampi valintaperuste täyttyy, sitä arvokkaampi se on. Useita elinympäristöjä sisältävät laajat kohteet ovat erityisen arvokkaita, ja niihin voidaan sisällyttää myös luontoarvoiltaan heikompia osia.

Kullekin elinympäristölle tyyppillisten uhanalaisten ja silmälläpidettävien eläin- ja kasvilajien esiintyminen alueella lisää merkittävästi sen soveltuvuutta METSOon. Tapauskohtaiseen harkintaan perustuen kohteiksi voidaan valita tiettyjä runsaspuustoisia metsätuhokohteita, suojelualueiden lähistöltä itsekseen monimuotoiseksi kehittyviä kohteita sekä luonnonhoidolla tai ennallistamalla kehitettäviä kohteita. Myös virkistyskäyttö ja matkailu laskeaan eduksi kohdetta valittaessa.

METSO:n alueellinen painotus

Painopistealue on Etelä- ja Keski-Suomessa sekä Pohjanmaalla mukaan lukien Pohjois-Pohjanmaa, Kainuun länsiosat ja Lounais-Lappi. Monimuotoisuudelle erityisen merkittäviä kohteita on hyväksytty myös painopistealueen ulkopuolelta.

Lehdot

Lehdot ovat useimmiten lehti- tai sekapuustoisia, pintakasvillisuudeltaan ruohoisia ja monilajisia metsiä, joissa kasvaa yleensä myös lehtopensaita.

Lehdot sijaitsevat multavilla, runsasravinteisilla maapohjilla. Maan eteläosan lehdossa voi kasvaa jaloja lehtipuita, jotka lisäävät kohteen merkitystä monimuotoisuudelle. Osa lehdoista on luontaisesti kuusivaltaisia.

METSO-kohteiksi sopivat lehdot

- Lehdot, joiden puusto on yli 70 vuotta vanhaa
- Lehdot, joissa on lahoja pys-

tyypuita ja/tai maapuita yli 5 kuutiometriä hehtaarilla

- Lehdot, joissa kasvaa jaloja lehtipuita (tammi, metsälehmus, vaahtera, saarni, jalavat ja pähkinäpensas)
- Muut puulajisuhteiltaan monipuoliset lehdot, joissa on lehdolle ominaista lajistoa
- Puronvarsilla, vesistöjen rannoilla, kalkkialueilla, harjuilla ja maankohoamisrannikolla sijaitsevat lehdot

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat lehdot

- Kuusettuneet tai ihmisen toimenpiteistä muuttuneet lehdot

Esiintyminen

Lajistollisesti monipuolisimmat METSOon soveltuvat lehdot sijaitsevat eteläisimmässä Suomessa ja muualla Suomessa etenkin ns. lehtokeskusalueilla. Nykyiset suojellut lehdot ja metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin kuuluvat rehevät lehtolaikut voivat toimia alueytiminä, joiden lähituntumassa sijaitsevissa METSO-lehdoissa voidaan tehdä luonnonhoitoa.

KUVA: Lehdoissa on tyypillisesti vanhoja lehtipuita, lehtopensaita ja monipuolinen kasvi- ja eläinlajisto. Lehtoja voidaan hoitaa lehtipuita suosimalla.

Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät

Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät ovat yleensä iäkkäitä tai niissä on keskimääräistä talousmetsää selvästi enemmän eri lahoamisvaiheissa olevaa puustoa.

METSOon soveltuvat kangasmetsät voivat olla joko laajoja erilaisia elinympäristöjä sisältäviä metsäalueita tai pienempiä yhtenäisiä metsiköitä. METSOon parhaiten sopivat kangasmetsäkohteet ovat pinta-alaltaan yleensä useita hehtaareja. Pinta-alaltaan laajoilla alueilla lahoppuustoa voi olla tasaisesti tai keskittymässä. Kohteen monimuotoisuutta lisäävät järeät ja lahovikaiset haavat sekä kaikki muutkin vanhat ja lahot lehtipuut.

KUVA: Tuoreen kankaan runsaslahoppuustoisissa kangasmetsissä on parhaimmillaan runsaasti eri-ikäistä lahoppuuta.

METSO-kohteiksi soveltuvat kangasmetsät

- Vanhat yli 80-100 -vuotiaat kangasmetsät, jotka poikkeavat puuston rakenteeltaan (puulaajuus suhteet, puuston luontainen uudistuminen tai kerroksellisuus) hoidetuista talousmetsistä
- Kangasmetsät, joissa on lahoja pysty- ja/tai maapuita yli 5 kuutiometriä hehtaarilla

Tapauskohtaisen harkinnan perusteella:

- Paloalueet, joissa on järeätä palanutta puustoa
- Majavien tulvittamat metsät ja luhdet
- Muut metsätuhon kohteeksi joutuneet metsiköt, erityisesti sellaiset, jotka rajoittuvat suojelualueeseen, sisältävät metsälain mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön tai sijaitsevat lähellä valtakunnan itärajaa

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat kangasmetsät

- Suojelualueeseen rajoittuvat tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat metsät, jotka ovat lajiston suojelun kannalta merkittäviä ja joiden monimuotoisuusarvoja voidaan lisätä luonnonhoidon, kuten polttojen avulla
- Palaneet tai kulotetut metsiköt, joihin on jätetty palanutta puustoa

Esiintyminen

Monimuotoisuudelle merkittäviä kangasmetsiä on koko maassa ja ne ovat METSO-ohjelman kannalta keskeisin elinympäristö. Kohteisiin voidaan sisällyttää maan eteläosassa myös suojelualueiden läheisiä puustoltaan kehittyviä tai luonnonhoitotöitä tarvitsevia metsiä.

Monimuotoisuudelle merkittävät suot

METSO-ohjelma edistää osaltaan vapaaehtoista soidensuojelua. METSOon sopivat erilaisia puustoisia soita (korpia ja rämeitä), soiden reunametsiä ja avosointa sisältävät, vesitaloudeltaan yhteenkuuluvat alueet. Puustoiset suot sopivat ohjelmaan myös erillisinä kohteina.

Puustoisista soista etenkin kuu-sikkoiset korvet ovat haluttuja ja sopivat ohjelmaan myös ennallistamiskelpoisina. Männikköisistä rämeistä suositaan ojittamattomia ja puustoltaan luonnontilaisen kaltaisia kohteita. Ennallistamiskelpoisissa ja vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltaisissa suokohteissa ojitus voi olla muuttanut elinympäristöä, mutta tyyppillistä lajistoa on jäljellä ja alue voidaan palauttaa lähes ennalleen luonnonhoitotoimin.

METSO-kohteiksi sopivat suot

- Korvet, rämeet ja soiden reunusmetsät, joita luonnehtii luonnontilainen tai sen kaltainen vesitalous ja rakennepiirteiltään monipuolinen puusto
- Suokokonaisuudet, jotka sisältävät vesitaloudeltaan luonnontilaisia tai sen kaltaisia soita, soistuneita kankaita ja reunusmetsiä
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai ennallistamiskelpoiset letot, lettorämeet ja ravinteiset nevat reunusmetsineen

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat suot

- Ojitetut suot ja suokokonaisuudet reunusmetsineen, jotka sijaitsevat suojelualueiden välitömmässä läheisyydessä ja jotka voidaan palauttaa vesitaloudel-

taan luonnontilaisen kaltaiseksi

- Kaikki ennallistamiskelpoiset korvet
- Muut luonnonhoitotoimin ennallistettavat suot, joiden kunnostus parantaa uhanalaisen ja taantuneen lajiston elinmahdollisuuksia

Esiintyminen

Monimuotoisuudelle merkittäviä soita on koko maassa. METSO-ohjelmassa suojellaan erityisesti soita maan eteläpuoliskossa.

Korpia ja rämeitä on pienialaisina elinympäristöinä kangasmetsien notkelmissa ja painanteissa sekä toisinaan laaja-alaisina kuvioina suurten avosoiden yhteydessä. Soiden reunuksilla on puustoltaan monipuolisia vaihettumisvyöhykkeitä, jotka ovat usein lajistoltaan monimuotoisia.

KUVA: Suopursut ja käckärämännyt viihtyvät rämeillä

Vesistöjen lähimetsät

Vesistöjen lähimetsiin kuuluvat lähteiden, norojen, purojen, pienten jokien sekä lampien ja järvi-rantojen monimuotoisuudelle tärkeät puustoiset elinympäristöt. Merkittäviä METSO-kohteita ovat erilaisista vesistöjen lähimetsistä muodostuvat laajat aluekokonaisuudet, mutta myös pinta-alaltaan pienet yksittäiset kohteet voivat olla hyvin arvokkaita monimuotoisuuden kannalta.

Vesistöjen lähimetsiä säilyttämällä ja hoitamalla voidaan muodostaa elinympäristöverkosto, johon liittyy METSO-kohteiksi soveltuvia metsä-

luhtia, monimuotoisuudelle merkittäviä kangasmetsiä, lehtoja ja korpia.

METSO-kohteiksi sopivat vesistöjen lähimetsät

- Vesitaloudeltaan luonnontilaisen tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä
- Luonnontilaiset tai sen kaltaiset lähteiköt, lähdehetteet, tihkupinnat ja lähdepurot lähimetsineen
- Kalkkialueiden vesistöjen lähimetsät

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat vesistöjen lähimetsät

- Ennallistamiskelpoiset vesistöt, norot ja lähteet lähimetsineen

Esiintyminen

Vesistöjen lähimetsien säilyttäminen, luonnonhoito ja kunnostaminen turvaavat monimuotoisuutta ja edistävät vesiensuojelua koko maassa.

KUVA: Vesistöjen lähimetsät ovat puuston rakennepiirteiden ja lajiston osalta usein muista metsistä eroavia monipuolisia elinympäristöjä.

Metsäluhdat ja tulvametsät

Tulvarytmiltään luonnontilaiset jokivarsien tulvametsät sekä vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltaiset ja monipuulajiset vesistöjen rannoilla sijaitsevat metsäluhdat ovat monimuotoisuudelle arvokkaita. Tulvametsissä veden vaikutus on ajoittaista. Luhdissa sen sijaan on tavallisesti pysyvästi märkiä kohtia. Monet luhdat ja tulvametsät ovat pinta-alaltaan luontaisesti pieniä. Tulvametsissä ja luhdissa on yleensä lahovikaisia lehti- tai sekapuustoa. Tulvametsissä voidaan usein havaita ohut lieterkerros puun runkojen tyviosassa.

Metsäluhtien puusto on tyypillisesti lehtipuuvältaista. Metsäluhdissa on paikoitellen korkeita tyvimättäitä, lahopuita ja vanhoja leppiä tai koi-vuja. Järvien, jokien ja meren rantojen lisäksi luhtaisia metsiä sijaitsee soiden reunoilla ja vesistöjen ran-

noilla. METSO-kohteisiin voidaan ottaa mukaan myös läheisiä pensaikko- ja avoluhtia.

METSO-kohteiksi sopivat metsäluhdat ja tulvametsät

- Jokien varsilla sijaitsevat metsät, joille nousee säännöllisesti tulvavesi
- Vesistöjen rannoilla sijaitsevat lehtipuustoiset luhdat ja tulvametsät
- Merenrannoilla sijaitsevat lepikkoiset metsäluhdat

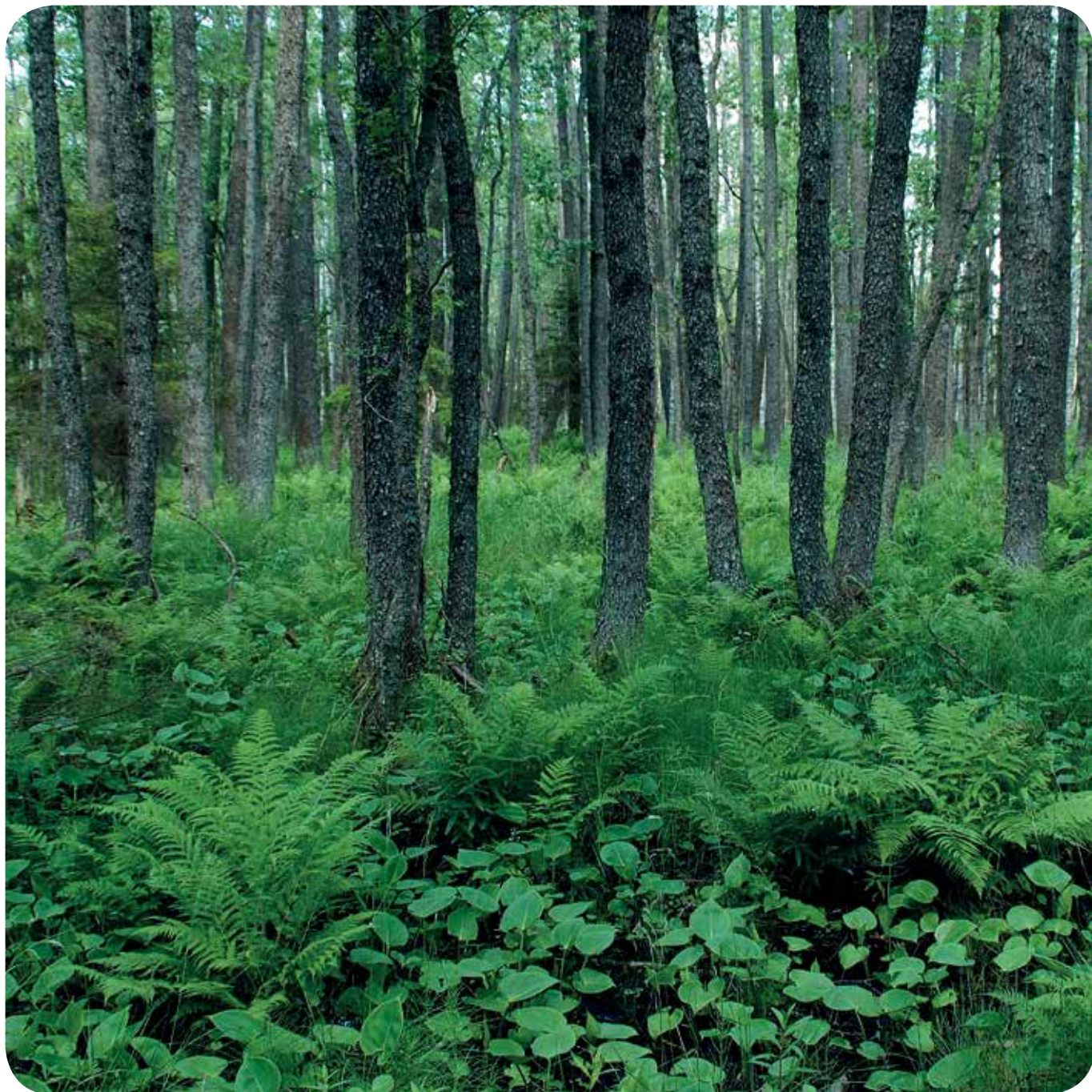
Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat metsäluhdat ja tulvametsät

- Vesitaloudeltaan kunnostettavat vesistöjen rantojen metsät
- Metsäluhdat ja tulvametsät, joihin tuotetaan lahoppuuta tai joissa suositaan lehtipuustoa

Esiintyminen

METSO-alueella tulvametsiä ja metsäluhtia on runsaimmin Itämeren ja siihen virtaavien jokien sekä sisämaan vesistöjen rannoilla. Pinta-alaltaan pieniä tulvametsiä ja luhtia on monin paikoin pienten virtavesien varsilla ja järvien rannoilla.

KUVA: Tervaleppäluhdat ovat yksi monimuotoisuudelle merkittävistä elinympäristöistä. Niissä on vanhojen lehtimetsien, rantojen ja pienvesien sekä kosteiden lehtojen vaateliata lajeja.

Metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot

METSO-ohjelman kannalta arvokkaita ovat sellaiset kallioiden laki- ja rinnemetsät sekä jyrkänteiden alustat ja louhikot välittömine lähimetsineen, joiden puusto on rakennepiirteiltään monipuolista ja iäkstä.

Monimuotoisuudelle merkittävät metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot muodostavat usein elinympäristöverkostoja muiden METSON elinympäristöjen kanssa. METSOon sopivat erityisesti ne kohteet, joiden pinta-ala on useita hehtaareja ja jotka sisältävät eri elinympäristöjä.

KUVA: Lohkareiset ja jyrkät kalliorinteet voivat olla puustoltaan monipuolisia ja runsaslahopuustoisia.

METSO-kohteiksi sopivat metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot

- Kalliometsät ja louhikot, joiden puusto on vanhaa (yli 120 vuotta), ja joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä
- Puustoltaan iäkkäät jyrkkien kalliorinteiden luonnontilaisen kaltaiset metsät ja kalliojyrkänteet alusmetsineen
- Kallio-, jyrkänne- ja louhikkometsät, joissa on lahoja pysty- ja/tai maapuita yli 5 kuutiometriä hehtaarilla
- Pinta-alaltaan laajat ja pinnanmuodoiltaan vaihtelevat, useita METSON elinympäristöjä sisältävät kalliometsä-, jyrkänne- ja louhikkoalueet

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot

- Kallio-, jyrkänne- ja louhikkometsät, joita kehitetään luonnonhoitotoimin, esimerkiksi lisäämällä lahopuuta tai kulottamalla

Esiintyminen

METSOssa turvattavat metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot sijaitsevat pääasiassa ohjelman painopistealueella.

Kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden elinympäristöt

Kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden metsät ovat maasamme hyvin harvinaisia. Monet kohteista ovat luontaisesti pienialaisia. Kalkkikallioiden maaperän alhainen happamuus tekee niistä runsasravinteisia. Kalkkikallioiden eliölajisto on usein monipuolista ja poikkeava muiden kallioiden ja metsien lajistosta.

Kalkkikallioilla ja kalkkilohkarealueilla huomattava osa kasvillisuudesta on ns. kalkinvaatija- ja kalkkinsuosijalajeja. Kalkkikallioilla on avoimia ja valoisia elinympäristöjä, kuten kalliokeitoja sekä erilaisia puustoisia elinympäristöjä kuten kuivia ja tuoreita lehtoja. Myös varjoisat, latvukseltaan sulkeutuneet havumetsät ja kallion kosteat seinämäpinnat ovat kalkkiympäristöissä viihtyvälle lajistolle tärkeitä elinympäristöjä. Kalkkikoskeikoissa on niille ominaista lajistoa.

Ultraemäksisten kallioiden - lähinnä serpentiinikallioiden - kasvillisuus on niukkaa ja poikkeava

yleensä lajistoltaan ympäristöstään selvästi. Puusto kasvaa ultraemäksisillä kallioilla kituliaasti.

METSO-kohteiksi sopivat kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden elinympäristöt

- Kalkkikallioiden ja kalkkilohkarealueiden puustoiset ja avoimet elinympäristöt, joissa on kalkkia suosivia tai vaativia lajeja
- Kalkkialueiden luontaisesti kalkki-vaikutteiset lehdot ja kangasmetsät sekä niihin liittyvät kosteikot
- Ultraemäksiset serpentiinikalliot, serpentiinikankaat, -lohkareikot ja -soraikot sekä niihin liittyvät muut elinympäristöt, joissa on ultraemäksisille alueille ominaista lajistoa

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden elinympäristöt

- Ihmisen muuttamat kalkkialuei-

den ja ultraemäksisten maiden elinympäristöt

Esiintyminen

Kalkkikiviesiintymiä on paikoin koko maassa, mutta runsaimmat esiintymisalueet ovat keskittyneet Lounais-Suomeen, Pohjois-Savoon, Pohjois-Karjalaan, Pohjois-Pohjanmaalla Kiimingin seudulle, Kainuun vaarajaksolle, Tornion ja Tervolan seudulle (Lapin kolmio), Pohjois-Kuusamoon, Kittilään sekä Pelkosenniemen ja Sallan seudulle.

Ultraemäksiset serpentiinikalliot ovat hyvin harvinaisia. Kohteet painottuvat Itä-Suomeen ja Keski-Lappiin.

KUVA: Kalkkikallioiden kasvi- ja hyönteislajisto on monipuolinen ja muista kallioista poikkeava. Avoimet kalkkikallioiden elinympäristöt kaipaavat hoitoa säilyäkseen.

Harjujen paahdeympäristöt

Harjujen paahdeympäristöille tyyppillinen harvapuustoisuus on taannut valoisuuden ja paahteisuuden säilymisen, jota monet näissä elinympäristöissä elävät lajit tarvitsevat. Maapohja on usein laikuttaisesti avoin ja hiekkainen.

Lajistollisesti arvokkaita paahdeympäristöjä on harjurinteiden lisäksi hiekkaisilla harjukankaila, dyynimetsissä, hiekkarantojen yhteydessä ja ihmistoiminnan harjualueille muodostamissa avoimissa ympäristöissä. Paahteisuus on voimakkainta kaakko - länsi -suuntaisilla jyrkillä harjurinteillä. Paahdeympäristöjen säilyminen edellyttää toistuvia luonnonhoitotöitä, joihin kuuluu puuston harventaminen ja

maanpinnan paljastaminen. Myös kulotus sopii harjujen paahdeympäristöjen hoitomuodoksi.

METSO-kohteiksi sopivat harjujen paahdeympäristöt

- Paahderinteet tai hiekkaiset harjukankaat, joiden puusto on harvaa ja aukkoista
- Paahdeympäristöille ominaisen lajiston kannalta tärkeitä kohteet

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat harjujen paahdeympäristöt

- Umpeenkasvaneet paahdeympäristöt

Esiintyminen

Harjujen paahdeympäristöjä on koko maassa, mutta harjulajiston kannalta merkittävimmät kohteet ovat METSO-alueella. Merkittäviä harjurinteiden tai hiekkaisen harjukankaiden METSO-kohteita on etenkin Salpausselällä ja suurilla pitkittäisharjuilla Hämeessä. Rannikon ja sisämaan harjusaarten, dyynien ja dyynimetsien sekä hiekkarantojen yhteydessä on myös paahdeympäristöjä.

KUVA: Lajistollisesti merkittävät paahdeympäristöt ovat usein jyrkkiä ja puustoltaan avoimia harjurinteitä. Niiden ylläpito edellyttää toistuvaa luonnonhoitoa.

Puustoiset perinneympäristöt

Puustoisia perinneympäristöjä ovat erilaiset metsän ja niityn välimuodot metsälaitumista hakamaihina ja lehdesniittyihin. Ne ovat syntyneet perinteisen karjatalouden ja kaskeamisen, lehdesniittytalouden, laiduntamisen ja heinänteon seurauksena.

Kaikkien puustoisten perinneympäristöjen säilyminen edellyttää toistuvia luonnonhoitotoimia, kuten raivausta, heinän niittoa ja erityisesti laidunnusta. Puustoisille perinneympäristöille on tyypillistä harva puusto, puuston lehtipuuvallisuus ja niittymäiset kasvillisuuslaikut. Vanhat lahovikaiset lehtipuut ovat aina monimuotoisuudelle arvokkaita. Puustoisten perinneympäristöjen hoito kannattaa keskittää avoimien perinneympäristöjen kuten niittyjen yhteyteen, jolloin hoidon

ja laidunnuksen jatkuminen on helpompaa turvata.

METSO-kohteiksi sopivat puustoiset perinneympäristöt

- Lajistoltaan monipuoliset hakamaat ja metsälaitumet
- Erilaisten perinneympäristöjen muodostamat aluekokonaisuudet

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat puustoiset perinneympäristöt

- Umpeenkasvaneet perinneympäristöt

Arvokkaiden puustoisten perinneympäristöjen hoitoon ja kunnostukseen voi olla mahdollista saada

taloudellista tukea. Lisätietoja tukijärjestelmistä voi kysyä alueelliselta ELY-keskukselta.

Esiintyminen

Puustoiset perinneympäristöt ovat käyneet harvinaisiksi koko maassa. METSO-kohteeksi soveltuvat kaikki puustoiset perinneympäristöt.

KUVA: Hakamaisen perinneympäristön alkuraivaus käynnissä. Puustoisten perinneympäristöjen ylläpito edellyttää toistuvaa luonnonhoitoa.

KUVA: TAPIO HEIKILÄ

Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet

Maan kohoaminen muuttaa voimakkaasti metsien puulajisuhteita sekä pohjakasvillisuutta ja kasvupaikkatyyppejä vuosikymmenten ja vuosisatojen kuluessa. Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteisiin kuuluvat metsien ja soiden kehityssarjat, merestä kuroutuvat lahdet (fladat) ja järvet (kluuvit) lähimetsineen, rantaniityt ja -luhdet sekä puustoiset perinneympäristöt.

Monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ovat metsien ja soiden muodostamat kokonaisuudet. Mahdollisimman yhtenäiset kehityssarjat tai useita eri elinympäristöjä sisältävät alueet ovat METSO-kohteina kiinnostavimpia.

KUVA: Maankohoamisrannikolle on tyyppillistä kasvupaikkojen karuuntuminen ja muutokset puulajisuhteissa maan nousun myötä. Rantapensaikot ja lehdot voivat vaihettua kuusikoiden kautta männiköiksi pitkän ajan kuluessa.

METSO-kohteiksi sopivat maankohoamisrannikon metsät

- Maankohoamisrannikon metsien ja soiden kehityssarjat tai eri elinympäristöjä sisältävät alueet
- Puustoltaan luonnontilaisen kaltaiset lehti- ja havumetsät rannikolla ja saarissa
- Metsien ja soiden kehityssarjoihin kuuluvat yksittäiset elinympäristöt
- Fladojen ja kluuvien luonnontilaisen kaltaiset rantametsät ja -luhdet.

Luonnonhoitokohteina METSOon sopivat maankohoamisrannikon metsät

- Puustoiset perinneympäristöt ja niihin liittyvät rantaniityt
- Luonnontilaltaan heikentyneet metsät ja suot, joiden vesitalous voidaan ennallistaa

Esiintyminen

Maan kohoaminen vaikuttaa rannikon metsien ja soiden rakenteeseen Saaristomerta ja Suomenlahtea myöten. Maankohoamisrannikon luonto on edustavimmillaan Merenkurkun ja Perämeren alueella, jossa esiintyy METSOon erityisesti tavoiteltuja metsä- ja suoelinympäristöjen kehityssarjoja. Yksittäisiä ohjelmaan sopivia eri kehitysvaiheissa olevia metsiä ja soita on Suomenlahdelta Perämerelle.

Esitteen PDF-versio: www.metsonpolku.fi > Aineistot > Esitteet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
PL 35, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. 0295 16001 (valtioneuvoston vaihde)
www.ym.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. 0295 16001 (valtioneuvoston vaihde)
www.mmm.fi

4041 0017
Painotuote